

„Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 15.2.2002“

Č.j. S 149/01-260/02-VOI

Brně dne 23. ledna 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zahájil dne 23. listopadu 2001 dle § 18 zákona č.71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, na základě společného návrhu společností ŠkoFIN s.r.o., se sídlem Praha 5, Pekařská 6, PSČ 155 00, IČ 45805369, zastoupené Ing. Richardem Dvořákem a Michaelem Lükingem, jednatelem společnosti, a ŠKODA AUTO a.s., se sídlem Mladá Boleslav, Tř. Václava Klementa 869, PSČ 293 60, IČ 00177041, zastoupené ing. Vratislavem Kulhánkem, předsedou představenstva a Detlefem Schmidtem, členem představenstva, správní řízení dle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve věci určení, zda Faktoringová smlouva, která má být uzavřena mezi ŠkoFIN s.r.o. a ŠKODA AUTO a.s., Smlouva o poskytování finanční služby a Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby, které mají být uzavřeny mezi ŠkoFIN s.r.o., ŠKODA AUTO a.s. a obchodníkem (obchodníky) obchodní sítě ŠKODA AUTO a.s., a jejichž předmětem je financování skladů nových vozidel dodávaných společností ŠKODA AUTO a.s. do její obchodní sítě formou jednotné finanční služby poskytované obchodníkům obchodní sítě ŠKODA AUTO a.s. společností ŠkoFIN s.r.o., podléhají zákazu dle § 3 až § 6 zákona č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. Na základě provedeného řízení a po zjištění rozhodných skutečností vydává Úřad pro ochranu hospodářské soutěže toto

r o z h o d n u t í:

Určuje se, že Faktoringová smlouva, která má být uzavřena mezi ŠkoFIN s.r.o., se sídlem Praha 5, Pekařská 6, PSČ 155 00, IČ 45805369, a ŠKODA AUTO a.s., se sídlem Mladá Boleslav, Tř. Václava Klementa 869, PSČ 293 60, IČ 00177041, Smlouva o poskytování finanční služby a Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby, které mají být uzavřeny mezi ŠkoFIN s.r.o., ŠKODA AUTO a.s. a obchodníkem (obchodníky) obchodní sítě ŠKODA AUTO a.s., a to ve znění předloženém Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže návrhem ze dne 23.11.2001, nepodléhají zákazu dohod narušujících soutěž dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

O d ů v o d n ě n í:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 23. listopadu 2001 společný návrh společností ŠkoFIN s.r.o., se sídlem Praha 5, Pekařská 6, PSČ 155 00, IČ 45805369 (dále jen „ŠkoFIN“) a ŠKODA AUTO a.s., se sídlem Mladá Boleslav, Tř. Václava Klementa 869, PSČ 293 60, IČ 00177041 (dále jen „Škoda Auto“) na zahájení řízení podle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“). Účastníci řízení v návrhu uvádějí, že se společně podílejí na přípravě projektu, jehož cílem je nabídka možnosti financování skladů nových vozidel dodávaných společnostmi Škoda Auto do její obchodní sítě formou jednotné finanční služby poskytované obchodníkům obchodní sítě Škoda Auto společností ŠkoFIN. K návrhu na určení byla přiložena Faktoringová smlouva, která má být uzavřena mezi společnostmi ŠkoFIN a Škoda Auto (spis č.l. 5-13), Smlouva o poskytování finanční služby (spis č.l. 14-29) a Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby (spis č.l.30-32), které mají být uzavřeny mezi společnostmi ŠkoFIN, Škoda Auto a obchodníkem (obchodníky) obchodní sítě Škoda Auto. K návrhu na zahájení správního řízení byly rovněž přiloženy výpisy z obchodního rejstříku obou účastníků řízení (spis č.l. 33-36).

V průběhu řízení byly účastníky řízení doloženy další dokumenty – Výroční zprávy obou účastníků řízení za rok 2000, výpis společnosti VOLKSWAGEN AKTIENGESELLSCHAFT z obchodního rejstříku vedeného Okresním soudem ve Wolfsburgu (spis č.l. 84-99), výpis společnosti VOLKSWAGEN FINANCIAL SERVICES AKTIENGESELLSCHAFT z obchodního rejstříku vedeného Okresním soudem ve Braunschweigu (spis č.l. 73-76) a dále Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby obsahující konkrétní sazby jednotlivých parametrů (spis č.l. 52-54).

Popis rozhodných skutečností

Účastníci řízení

Účastníky řízení jsou společnosti ŠkoFIN, se sídlem Praha 5, Pekařská 6, PSČ 155 00, IČ 45805369, zastoupená Ing. Richardem Dvořákem a Michaelem Lükingem, jednatelem společnosti, a Škoda Auto, se sídlem Mladá Boleslav, Tř. Václava Klementa 869, PSČ 293 60, IČ 00177041, zastoupená ing. Vratislavem Kulhánkem, předsedou představenstva a Detlefem Schmidtem, členem představenstva.

Společnost **ŠkoFIN** je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze oddíl C, vložka 11881 dne 10.8.1992. Jde o stoprocentní dceřinou společnost VOLKSWAGEN FINANCIAL SERVICES AG, 3300 Braunschweig, Spolková republika Německo. Hlavním předmětem podnikání společnosti je poskytování leasingových služeb zaměřených na motorová vozidla značek Škoda, Volkswagen, Seat a Audi. V oblasti leasingu automobilů jde o jednu z nejvýznamnějších společností na trhu ČR.

Společnost **Škoda Auto** je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze oddíl B, vložka 332 dne 20.11.1990. Jediným akcionářem je společnost VOLKSWAGEN AKTIENGESELLSCHAFT, 38436 Wolfsburg, Spolková republika Německo. Hlavním předmětem podnikání společnosti Škoda Auto a.s. je výroba silničních

vozidel provozovaná průmyslovým způsobem. Společnost patří mezi největší průmyslové podniky v ČR.

Společnost Škoda Auto je dceřinou společností WOLKSWAGEN AKTIENGESELLSCHAFT. Společnost WOLKSWAGEN AKTIENGESELLSCHAFT je zároveň mateřskou společností VOLKSWAGEN FINANCIAL SERVICES AG, jejíž dceřinou společností je ŠkoFIN. Z výše uvedeného vyplývá, že oba účastníci řízení jsou kontrolováni společností WOLKSWAGEN AKTIENGESELLSCHAFT (Škoda Auto přímo a ŠkoFIN nepřímo).

Smlouva

K návrhu na zahájení správního řízení jsou přiloženy: Faktoringová smlouva, Smlouva o poskytování finanční služby a Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby.

Úřad se tedy v řízení zaměřil především na posouzení obsahu těchto předložených dokumentů.

Faktoringová smlouva – vymezuje práva a povinnosti smluvních stran při systematickém postupování pohledávek (faktoringu) za obchodníky postupitelem (Škoda Auto) postupníku (ŠkoFIN).

Smlouva o poskytování finanční služby – třístranná smlouva stanovující podmínky, za kterých bude finanční (faktoringová) služba společností ŠkoFIN poskytována; vymezuje práva a povinnosti mezi Škoda Auto, ŠkoFIN a obchodníkem (obchodníky).

Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby – příloha a nedílná součást Smlouvy o poskytování finanční služby uzavírané mezi Škoda Auto, ŠkoFIN a obchodníkem; účelem Ujednání je konkrétní specifikace hodnot některých parametrů rozhodných pro podmínky financování obchodníka v souladu se Smlouvou o poskytování finanční služby.

Uvedené smlouvy právně zastřešují systém, jehož smyslem je vytvořit možnost financování skladových vozidel dealerské sítě Škoda Auto. Jako první má být uzavřena Faktoringová smlouva, a to mezi společností ŠkoFIN jako postupníkem a Škoda Auto jako postupitelem. Na základě této dohody budou veškeré pohledávky vzniklé z dodávek vozidel vyrobených společností Škoda Auto obchodníkům, kteří budou mít k okamžiku takové dodávky uzavřenu Smlouvu o poskytování finanční služby, úplatně postupovány společností ŠkoFIN. Uzavření Faktoringové smlouvy, na jejímž základě bude docházet k systematickému postupování pohledávek (jde o tzv. globální cessi), je předpokladem pro poskytování finanční služby ze strany společnosti ŠkoFIN obchodníkům, kteří jsou na základě platně uzavřené Smlouvy o poskytování finanční služby a Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby ve smluvním vztahu jak ke společnosti ŠkoFIN, tak Škoda Auto. V případě platného uzavření Faktoringové smlouvy mezi účastníky řízení tak z titulu postoupení pohledávky za obchodníkem vzniká takovému obchodníkovi za předem sjednaných podmínek nárok na financování, které však nemá povahu úvěru nebo půjčky. S postoupenou pohledávkou

nebude na obchodníka ani na poskytovatele přecházet vlastnictví k vozu, vozidlo zůstává až do splnění platebních podmínek ve vlastnictví Škoda Auto.

Financování skladového vozidla bude rozděleno na dvě části (lhůty): základní lhůtu a na ni navazující prodlouženou lhůtu. Nebude-li ve Smlouvě o poskytování finanční služby nebo v Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby stanoveno jinak, bude doba určující délku základní lhůty 30 dnů a délka prodloužené lhůty 11 měsíců. Pokud bude pohledávka obchodníkem zaplacená v plné výši kdykoli v průběhu základní lhůty, nemá ŠkoFIN právo účtovat jakékoli příslušenství či jiné nároky. Obchodníkovi mimoto vzniká v takovém případě nárok na tzv. bonus, který mu vyplácí ŠkoFIN a který je mu účtován vždy zpětně za předchozí měsíc. Je-li pohledávka nebo její část obchodníkem zaplacená až v průběhu prodloužené lhůty, má ŠkoFIN právo účtovat si za každý den prodloužené lhůty k nezaplacené části pohledávky odměnu jako úplatu za poskytnuté finanční služby spočívající v zajištění financování formou úplatného převzetí pohledávek od dodavatele a prodloužení jejich splatnosti.

Vymezení relevantního trhu

Pro posouzení předložených smluv je nutno vymežit relevantní trh, na němž se jejich případné protisoutěžní účinky projeví.

Relevantním trhem je trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Relevantní trh je vymežován z hlediska věcného, geografického a časového.

Při vymežování relevantního trhu vycházel úřad ze skutečnosti, že předložené smlouvy se týkají faktoringových služeb, které začne ŠkoFIN poskytovat společnosti Škoda Auto a proto vymezil relevantní trh následovně:

- **věcně** – trh faktoringových služeb
- **časově** – trh s trvalými dodávkami
- **geograficky** – trh ČR

Factoring je finanční služba, spočívající v odkupu krátkodobých pohledávek před dobou jejich splatnosti. Pohledávky jsou financovány bez bankovního jistění pouze na základě posouzení rizik vznikajících u jednotlivých odběratelů, která bývají obvykle částečně eliminována dlouhodobější spoluprací s klientem. Ve faktoringové smlouvě (mezi faktorem a klientem) se klient zavazuje, že veškeré pohledávky vznikající u vybraných odběratelů bude postupovat faktoringové společnosti, která tyto převezme, v rámci stanovených faktoringových limitů je bude financovat a bude sledovat jejich inkaso. V posuzovaném případě je faktorem ŠkoFIN a klient Škoda Auto.

Na trhu v ČR působí několik desítek společností zabývajících se faktoringem. Mezi významné patří Česká factoringová, a.s., Českomoravská factoringová, a.s., DS Factoring,

s.r.o., Finance obchodu, a.s., Investiční factoringová, a.s., Union Invest Capital, a.s., Cash Reform Factoring, a.s., ČS Factoring, a.s., Factoring KB, a.s., O.B. Heller, a.s., Transfinance, a.s.

Na trhu faktoringových služeb společnosti Škoda Auto ani ŠkoFIN do současné doby nepůsobily.

Společnost ŠkoFIN má cca 25 % podíl na trhu leasingu automobilů. Podíl Škody Auto na trhu dodávek nových osobních automobilů na trh ČR se pohybuje okolo 50 %.

Právní posouzení

Podle ustanovení § 3 odst. 1 zákona jsou zakázané a neplatné dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad nepovolí svým rozhodnutím nebo vyhláškou z tohoto zákazu výjimku.

Úřad se proto nejprve zaměřil na zjištění, zda Faktoringová smlouva, Smlouva o poskytování finanční služby a Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby obsahují ustanovení, která by bylo možno označit jako zakázané dohody ve smyslu ustanovení § 3 až § 6 zákona.

Stávající možnosti financování skladových vozidel dealerské sítě Škoda Auto jsou zcela v dispozici jednotlivých obchodníků, tj. je pouze na nich, jakým způsobem získají finanční prostředky nezbytné k nákupu nových vozidel. Mohou tak využívat jednak vlastních finančních rezerv, obrátit se na nějaký finanční ústav (faktoringovou společnost, leasingovou společnost, banku apod.), který jim s financováním nákupu pomůže, popř. volit jinou možnost financování.

Účastníci řízení ve svém návrhu deklarují, že na základě předmětných smluv vzniká obchodníkovi další možnost, jak získat finanční prostředky na nákup nových vozů. Úřad se proto především zabýval otázkou, zda dohoda nemůže mít negativní vliv na svobodu rozhodování obchodníků při volbě možnosti financování skladových vozidel.

Uvedený systém financování poskytne obchodníkům možnost, nikoliv povinnost, pokud tito mají k dispozici jiné zdroje, financovat skladové vozy. Skutečná doba financování, pokud obchodník plní své závazky z financování, je plně v rukou obchodníka s tím, že pro všechny obchodníky bude pouze jednotně nastavena maximální doba, kterou nebude možné překročit.

Pro obchodníka nepředstavuje systém financování žádné omezení ve srovnání se stávajícím stavem, kdy plnění za dodávky vozidel směřuje přímo na účet dodavatele, neboť v případě uvedené služby bude pouze platební tok související s dodávkami vozidel směřovat místo na účet dodavatele na účet poskytovatele. Cena financování – pokud obchodník službu využije (obchodník nebude nijak omezen v přístupu k alternativním možnostem financování svých skladových vozů) – bude odpovídat obvyklým podmínkám na finančních trzích. Pro obchodníka systém představuje pouze přesměrování platebního toku souvisejícího s dodávkami vozidel na jiný účet. Cena financování bude odpovídat podmínkám obvyklým v České republice.

Na základě analýzy jednotlivých článků Faktoringové smlouvy, Smlouvy o poskytování finanční služby a Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby Úřad konstatuje, že z žádné z posuzovaných smluv nevyplývá, že by obchodníci dealerské sítě Škoda Auto byli jakkoli nuceni, v případě, že nemají dostatek vlastních prostředků na nákup skladových vozidel, vstupovat do smluvního vztahu se společností ŠkoFIN a Škoda Auto. Obsahem smluv je vždy pouze možnost pro společnost ŠkoFIN, jak by mohla prostřednictvím platné a účinné Faktoringové smlouvy se Škoda Auto nabízet faktoringové služby jednotlivým obchodníkům dealerské sítě Škoda Auto, a jak by tito mohli dosáhnout odkladu zaplacení plné kupní ceny za nová vozidla. Zkoumanou dohodou tedy dochází k rozšíření počtu subjektů na trhu faktoringových služeb a posílení soutěžního prostředí na tomto trhu, nikoli jeho omezení.

Úřad se rovněž zabýval samotným smluvním vztahem mezi Škoda Auto a ŠkoFIN a ani v tomto případě neshledal, že by Faktoringová smlouva mohla znamenat omezení možnosti pro Škoda Auto uzavírat podobné smlouvy i s jinými finančními společnostmi za účelem poskytování podobné služby, popř. že by obsahovala jiná ustanovení, která by ve svém důsledku znamenala narušení hospodářské soutěže.

Závěr

Úřad po provedeném šetření dospěl k závěru, že Faktoringová smlouva, která má být uzavřena mezi společností ŠkoFIN a Škoda Auto, Smlouva o poskytování finanční služby a Ujednání ke Smlouvě o poskytování finanční služby, které mají být uzavřeny mezi společností ŠkoFIN, Škoda Auto a obchodníkem (obchodníky) obchodní sítě Škoda Auto neobsahují ujednání, která by podléhala zákazu dohod narušujících soutěž ve smyslu ustanovení § 3 až § 6 zákona. Úřad proto v tomto určovacím řízení rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí.

Ing. Jana Konopiská
pověřená řízením I. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:

ŠKODA AUTO a.s.
Tř. Václava Klementa 869
293 60 Mladá Boleslav

ŠkoFIN s.r.o.
Pekařská 6
155 00 Praha 5